

lats ---», ross. a. 1308 (RLR VIII, 52).

Llenguar v. (DAg., AlcM). *Llenguat* adj. [Eiximenis]; *formatge llenguat* «pasta hecha con queso seco colocado en una olla con aguardiente», Vall d'Aneu (Pol, p. 18). *Llenguado*, peix, deu ser pres del cast. *lenguado*, si bé és veritat que aquest no es documenta fins a 1490, i en català des de 1670 («solea, lingulaca <?>, buglosa», DTo.; «solea», Lacav., Belv., Labèrnia); segons el DFa. «solea vulgaris», segons Pla-ja «Pleuronectes micror.», el qual ens informa que es diu així a Bna. i Palamós, *llengado* a Cadaqués, l'Es-cala i Calella de Pal., *llungado* a Tossa i St. Feliu de Guíxols (*Proa* de Palamós, ju. 1960, 8); Fabra no gosà excloure'l del DOrt., si bé posant-li senyal de mot poc recomanable, i recordo que c. 1931-1932 estava molt 15 content d'haver-li trobat un inconvenient de genuïnitat evident, *palai*; però en definitiva l'admeté en el DFa. sense nota de desaprovació; J. Giner i March m'escrivia el 1955 «castellanisme inadmissible: a la Marina *llenguat* <també *llengad* DAmén., però mall. 20 -ado AlcM>, a València *palai*, nom aplicat al llenguat i a la palaia vera»; inadmissible? d'acord però... tinguem present que aquesta és la mena de castellanismes que no ens hauria de preocupar gaire (si verament ho és, que deu ser-ho, tot i que em pregunto si no podria ser mossarabisme)¹ i que de tota manera no crec que tingui remei.

Llenguatge [Lhull]: «lo cavaller longament plorà, dient estes paraules —No són letrat, no sé los *llenguatges* con pogués per paraules sonar laor de nostra Dona als infeels, mas per armes vull anar --- combatre en terra de serrains ---», *Blanq.*, NCl. II, 53.5.

Llengüeta [1575]: «lo ballador del coll: epistropheus; la *llengüeta* del canyó: epiglossis; lo forat de la gargamella ---», «cloure la carta --- closa ab una 35 *llengüeta* del mateix: transfixa commissura ex eadem carta», «BALANÇA --- lo calestró --- lo pern que passa per lo mig: axis; la *llengüeta*: ligula, examen; la baga dins la qual està la *llengüeta*: angina; DE LA ROMANA --- allí on se comencen de senyalar los pesos --- la 40 *llengüeta*: lingula, ligula; la baga --- lo botó agut ab lo qual ha de apuntar la susdita *llengüeta*: fibula versatilis», OPou (*TbPu.*, 252, 183, 200).

Llenguadada mall. «la acció de tomar cada vez alguna cosa con la lengua o lamer con ella, *lengüetada*; 45 a Eiv. *llenguadada* significa «manchón» (PzCabr.) i segons AlcM seria «taca o regalim llarguerut» definició suspecta per l'intent que sembla mostrar de fer-ho venir de *llarg*: m'atinc a PzCabr. i DAmén. que no estan per etimologies, i em sembla que es deu tractar d'una alteració de *llenguarada* en el sentit de 'rastre del llengüeteig d'un llaminer' per influència de *llefardada*, *llefardar* 'untar, tacar de greix', eiv. *llefardós* 'brut, greixós' (per als quals veg. LLEFRE).

Llengarra *Llengarut* [DFgra.] o *llenguerut*. *Llengo- 55 ta*; *llengot*; *llengotada*; *llengotaire*; *llengoter*; *llengotejar*, «empezar a dar señales el niño de querer mamar», DAmén.; *llengoteig*; *llengotejant*. *Llenguam*. *Llengüer*; *llengüerada*. *Llenguerol*. *Llengüet*. *Llengut* [1460, JRoig]: «puys fon primera / ella, parlara / 60

--- / la lengua y morros / restaren forros / a ser *lenguda*: / puys, no fon muda!» (*Spill*, 10425); Lacav. *Allenguat*. *Desllenguat*. *Mal-llenguat*.

CULTISMES: *Lingual*. *Lingüista* [Vogel; no Labèrnia 1888] ja començava a circular c. 1870 en què hi fa el plaga Pitarra, si bé canviant-hi la l- en ll-: «preguntant a cert *llingüista* / quina era la millor llengua / de les que hi ha conegudes / contestà: la de vedella» (*Gra y Palla*, *Singlots Po.* II, 226); *llingüistic*; *llingüística* [Vogel], ja foren usats per Fabra des dels seus treballs juvenils, però poc: fins c. 1925 s'abusà generalment de *filologia* i *filòleg* donant-los el sentit d'aquells fins que els deixebles de Grammont [Casacuberta, J. Coromines] ens llançarem a un esforç per abolir aquell abús. Per a la història internacional del mot i del concepte veg. la bella i instructiva exposició que dona Ang. Prati, s. v. *linguista*, segon la qual partí del francès [1632, *linguistique* 1835, al. *Linguistik* 1778, però aquest no arrela, en it. *linguista* 1817, -ica 1843; aquí són més comuns *sprachwissenschaft* i *glotologia*, però *lingüística* en les altres llengües].

Bilingüe [1868, *SLitCosta*]; *bilingüisme* [DFa.]. *Trilingüe*; *trilingüisme*; *monolingüisme*, mot mal format en lloc de *unilingüe*, *unilingüisme* que no es veu cap raó per preterir com solen fer molts. També s'ha usat *quadrilingüe* (*quadrilingüe* és un barbarisme).

CPT.: *Llenguallarg*, millor que *llenguallarga*; *llenguaenganxat*; *llenguaespès*; *llenguafred*; *llengua-rodona*. *Lingüiforme*.

¹ No és gaire versemblant que sigui pron. imperfecta, a la manera de *romesco* <-èscol, *llombrigo* <-ígol, provinent de *linguatulus*, tot i que aquest fou usat ja per Tertullia, però amb el sentit de 'bastant xerraire'. Car llavors costaria de creure que el mot hagués passat del cat. al castellà, on ja es troba en Al. de Palència.

Llenig, V. *llenx* (LLENÇ) *Llentaire*, V. *llenya*

LLENTILLA i més comunament LLENTIA, del ll. LENTICŪLA diminutiu del sinònim LENS, LĒNTIS. □ 1.ª doc.: 1249.

«Esmina de segle: 8 drs.; esmina de mil, 8 drs. 1; esmina de *lentiyles*, 8 drs.; esmina de faves --- de pesols --- sester de legum, 1 dr.; sester de *lentiiles*, 1 dr., s. de pèsols ---», en la Lleuda de Cotlliure, de 1249 (RLR IV, 253); «*llentilla*: lens, -tis; guixes ---», OPou (*TbPu.*, 325) usà també com a nom d'una mena de peix, que l'InoLC documenta en la forma *nentilla*, junt amb la MUSSOLA i d'altres, en un doc. ross. de 1279; i com a nom d'una pedra que s'usava per fer-ne collarets, «un collar de *llentilles* negres», en un inv. de 1480, DAg. I com a nom de plantes diferents del llegum, en particular la *llentia d'aigua* 'lemma minor'; suposo que a aquesta es refereixen a Sencelles (mall.) amb el nom *Sə ləntia* d'un paratge del terme, vora el qual segons el mapa Mascaró (18H10) hi ha «la Bassa de sa Llentia» (per més que l'informant vagi dir-me que ells coneixen per *ləntia* el fruitet «d'un arbre»), 1963.